

ARCHEOLOGICKÉ CENTRUM OLOMOUC
příspěvková organizace
ul. Bří Wolfů 16, 779 00 Olomouc

Archeologické centrum Olomouc a „banánová kultura“

Možná již někdo z Vás navštívil současné sídlo Archeologického centra Olomouc (ACO) na rozhraní olomouckých čtvrtí Bělidel a Chválkovic a byl překvapen odlehlostí budovy od centra města, její obtížnou dostupností v labyrintu jednosměrných ulic a nenápadně značených uliček, nebo i tím, že pronajatá budova nemá bezbariérový přístup a provoz, který by si jistě její návštěvníci zasloužili. Ale pokud Vás výše uvedené nechává zcela chladnými, pak na jednu věc poukazují všichni návštěvníci. Obvykle říkají: „Proboha, k čemu je Vám tolik banánových beden?“ Typické, a přiznejme si, že i praktické, banánové bedny jsou opravdu všude. Je jimi zaplněn celý vestibul, jsou na chodbách, v kancelářích, v laboratoři, v garážích, jen kinosál ve druhém patře objektu je této pohromy ušetřen.

Ale vezměme to popořádku. Již v r. 1883 po odchodu prof. V. Praska z Olomouce byly na Bělidlech v budově Matice školské umístěny první sbírky (mezi nimi i archeologické nálezy) vznikajícího Vlasteneckého muzea olomouckého¹. Takže se dá říci, že se sem archeologie v roce 2003 po 120 letech vlastně jen vrátila. Stalo se to však jen nakrátko, neboť rozhodnutím Olomouckého kraje bude v nejbližší době pro potřeby ACO rekonstruována bývalá školní budova u Klášterního Hradiska, čímž budou vyřešeny dislokační obtíže naší organizace.

A co se týká banánových beden? Zvykli jsme si na ně, většinou jsou zadarmo a našemu účelu plně vyhovují. Smyslem jejich existence je být naplněny až po víko archeologickými nálezy z četných záchranných výzkumů, které se v současnosti provádějí všude kolem nás. Koncem ledna r. 2008, kdy ACO provedlo sčítání, bylo zjištěno, že asi 1920 banánových beden čeká na postupný a na několik let rozfázovaný převoz do příslušných muzeí v Olomouckém kraji. Než se tak doopravdy stane (muzea zatím nemají místo v depozitářích), bude konzervovaný, rekonstruovaný a evidovaný materiál (tj. archeologické nálezy vzácné především svou vypovídací schopností o naší minulosti) ještě zpracováván odborníky. Již zanedlouho by však měl být, alespoň většinou, uskladněn v důstojnějších podmínkách nově vzniklé terénní archeologické základny.

Archeologické centrum Olomouc získalo totiž do majetku Olomouckého kraje budovu tzv. Srnovy vily v k.ú. Veselíčko. Tato vila byla dříve součástí provozu a správy tamního kamenolomu, později se stala majetkem obce, od níž byla odkoupena. Koncem jara roku 2008 by měla být ukončena její celková rekonstrukce a adaptace pro potřeby činnosti tzv. mokřých provozů ACO. Bude zde tedy umístěna keramická laboratoř, plavící linka, sklad, depozitáře, stání pro stavební buňky či maringotky a nezbytné kancelářské prostory. Nemovitost bude řešit nedostatek skladovacích a garážovacích prostor, bude se zde realizovat plavení půdních vzorků z vybraných archeologických objektů a část laboratorních prací, bude zde terénní zázemí pro archeologické výzkumy na stávajících i budoucích dálničních tazích ve východní části Olomouckého kraje (stavby 0135, 0136 a 0137 dálnice D1 v úseku Hulín – Říkovice, Říkovice – Přerov – Lipník nad Bečvou), a to včetně příležitostného ubytování, např. pro studenty ze spolupracujících tuzemských i zahraničních univerzit. Uvedení nemovitosti do provozu umožní zrušit dosavadní nájmy terénních základen ACO v Bělutině a později i v Chropyni. Konečným důsledkem bude skutečnost, že v hlavním sídle ACO v Olomouci ubude banánových beden.

Pojedete-li tedy v létě na výlet lesnatou a kopcovitou krajinou předhůří Oderských vrchů na Veselíčko – třeba z Výklek na jih přes Stání a Lukavec, anebo z Lazník na východ přes Vicínov, pak uvidíte-li na západním okraji Veselíčka budovu patřící k Archeologickému centru, určitě Vás nebude šálit zrak. A zkuste zaklepat, možná nebudeme někde v terénu...

za ACO: *Mojmír Bém*

¹ Vašek, A.: Počátky Vlasteneckého muzea v Olomouci, ČVSMO XXVII, 1910, s. 20, 22, 24.